

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda, Moraru Petru

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Sârbu Valeriu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 16 octombrie 2014, în cauza penală privindu-1 pe

Alavatschi Artiom Gheorghi, născut la 21 ianuarie 1987, originar din s. Novosiolovca, r-ul Taraclia, domiciliat în r-ul Taraclia, s. Novosiolovca, str. Miciurina 12;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 01.04.2013-05.03.2014 (prima instanță)
2. 21.05.2014- 16.10.2014 (instanța de apel)
3. 19.02.2015- 02.06.2015 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 05 martie 2014, Alavatschi Artiom a fost condamnat:

- în baza art. 152 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare;

- în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 4 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de sentințe, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată în întregime partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 20 aprilie 2011, fiindu-i numită pedeapsa definitivă de 4 ani 6 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, la fel, pedeapsa cu amendă în mărime de 8000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, în conformitate cu prevederile art. 87 Cod penal, de a le executa desinestător.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Cojuhari Ruslan către inculpatul Alavatschi Artiom privind încasarea prejudiciul material și prejudiciul moral a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Măsura preventivă în privința inculpatului Alavatschi Artiom a fost modificată de la obligația de a nu părăsi localitatea la arestarea preventivă, fiind luat sub strajă din sala de judecată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Alavatschi Artiom, la 23 septembrie 2012, aproximativ la orele 22:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, trecând pe lângă domiciliu cet. Ivanov N., amplasată pe str. Miciurina 1, s. Novosiolovca, r-ul Taraclia, auzind în curte vocea lui Cojuhari M. a început să-l strige și să-l cheme afară. La strigătele lui, afară a ieșit Cojuhari R., care i-a zis că Cojuhari M. nu vrea să iasă afară. Necătfînd la aceasta, Alavatschi A., fără motive a început să-l ofenseze pe Cojuhari R., cerînd ca Cojuhari M. să iasă afară. Ulterior, între Alavatschi A. și Cojuhari R. s-a început o ceartă, în urma căreia Alavatschi A., fără motive, din intenții huliganice i-a aplicat lui Cojuhari R. o lovitură cu o sticlă de 0,5 l în regiunea capului, apoi cu ciobul de sticlă a aplicat lui Cojuhari R. o lovitură în regiunea ochiului, de la ce partea vătămată a căzut la pămînt. Apoi, Alavatschi A. în continuarea acțiunilor sale huliganice a început să-i aplice lovituri cu mîinile și picioarele pe diferite părți ale corpului, prin ce i-a cauzat lui Cojuhari R. vătămări corporale medii, cu dereglarea sănătății pe un termen mai mult de 21 zile, după care Ivanov N. a curmat acțiunile ilegale ale lui Alavatschi A., care a părăsit locul infracțiunii.

2.1. Tot el, Alavatschi A. la 23 septembrie 2012, aproximativ la ora 22:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, trecînd pe lângă gospodăria lui Ivanov N., amplasată pe str. Miciurina 1, s. Novosiolovca, r-ul Taraclia, în rezultatul conflictului apărut între el și Cojuhari R. în procesul săvîrșirii acțiunilor de huliganism, intenționat i-a aplicat lui Cojuhari R. o lovitură cu o sticlă de 0,5 l în regiunea capului, apoi cu un ciob de sticlă i-a aplicat lui Cojuhari R. o lovitură în regiunea ochiului de la care ultimul a căzut la pămînt, apoi a continuat să-i aplice lovituri cu mîinile și picioarele pe diferite părți ale corpului, prin ce i-a cauzat lui Cojuhari R. vătămări corporale medii, cu dereglarea sănătății pe un termen mai mult de 21 zile, după care Ivanov N. a curmat acțiunile ilegale ale lui Alavatschi A., care a părăsit locul infracțiunii.

3. Sentința a fost atacată cu apel și apel suplimentar de către inculpat și apărătorul acestuia Delijan V., prin care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie încetat

procesul penal intentat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal în legătură cu împăcarea părților, iar procesul penal intentat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal să fie încetat din motiv că calificarea acțiunilor în baza art. 287 alin. (3) este de prisos, concomitent a solicitat casarea sentinței referitor la admiterea acțiunii civile, deoarece partea vătămată a refuzat la acțiune. La fel, apelanții au invocat că, nu contestă sentința primei instanțe în partea constatării vinovăției inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal, însă consideră că în această parte procesul penal urmează a fi încetat în conformitate cu prevederile art.109 Cod penal, iar în partea calificării acțiunilor inculpatului în baza art.287 alin.(3) Cod penal, apelanții consideră că această calificare este de prisos, deoarece însăși descrierea ambelor infracțiuni incriminate inculpatului în partea descriptivă a sentinței, se dublează complet una pe alta. Mai mult, consideră că în acțiunile inculpatului nu a existat intenția de a încălca ordinea publică, cumpărând bere în seara respectivă, inculpatul nu avea scopul de a-i aplica părții vătămate lovituri cu sticla, deoarece nici nu a presupus că se va întîlni cu partea vătămată, însăși bătaia a început spontan. De asemenea, apelanții au invocat că există dubii referitor la starea de ebrietate a inculpatului, constatată de prima instanță, deoarece ultimul nu a fost examinat în modul corespunzător, iar cantitatea berii consumată de el nu dă temei de a considera din cuvinte despre săvârșirea de către acesta a infracțiunii în stare de ebrietate.

Referitor la acțiunea civilă, apărarea a enunțat că sentința urmează a fi casată și în partea acțiunii civile, cu emiterea unei hotărîri noi de încetare a procesului penal din motivul renunțării părții vătămate la acțiune.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 16 octombrie 2014 a fost admis apelul, casată parțial sentința în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Alavatschi Artiom în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, din motivul împăcării părților; a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 20 aprilie 2011, fiindu-i numită pedeapsa definitivă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că instanța de fond la pronunțarea sentinței corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a încadrat juridic acțiunile inculpatului în baza art. 152 alin. (1), 287 alin.(3) Cod penal.

Referitor la argumentul apelanților, precum că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și că nu a fost încălcată ordinea publică, instanța de apel a enunțat că evenimentul s-a produs într-un loc public — pe carosabilul drumului public din localitatea Novosiolovca, în preajma căruia sunt case de locuit, care permanent este accesibil publicului, și în prezența altor persoane. Mai mult, chiar dacă expunerea în rechizitoriu a circumstanțelor laturii obiective ale faptelor incriminate pe art.287 alin.(3) Cod penal și art.152 alin.(1) Cod penal sunt asemănătoare, aceasta nu produce deficiențe de calificare a infracțiunilor, cu atât mai mult că inculpatul prin aceleași acțiuni a săvârșit un concurs ideal al infracțiunilor, corect încadrate de procuror în rechizitoriu și de instanța de fond în sentință. Astfel, argumentul apelantului despre calificarea incorectă a infracțiunilor este declarativ, fără a se specifica care anume reguli de calificare din cele stabilite la Capitolul XII Partea Generală a Codului penal au fost încălcate, iar instanța de apel a considerat că prima instanță a calificat fapta prejudiciabilă a inculpatului cu respectarea perfectă a normelor de calificare.

Ce ține de învinuirea adusă inculpatului în baza art.152 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a reținut, că după pronunțarea de către instanța de fond a sentinței, au intervenit situații favorabile pentru inculpat, și anume împăcarea acestuia cu partea vătămată, ambii depunând cereri de împăcare și încetare a procesului pe acest capăt de acuzare, și au confirmat această poziție personal în ședința instanței de apel, astfel, în conformitate cu prevederile legislației procesual-penale, a conchis asupra necesității liberării inculpatului de răspundere penală pentru fapta prevăzută de art. 152 alin.(1) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe acest articol, din motivul împăcării părții vătămate cu inculpatul.

Totodată, instanța de apel a relatat că instanța de fond i-a stabilit inculpatului în baza art. 287 alin.(3) Cod penal o pedeapsă prea aspră, neținând cont de faptul că anterior acesta a comis o infracțiune ușoară, s-a împăcat cu partea vătămată și a recuperat integral prejudiciul cauzat.

Asupra acțiunii civile, instanța de apel a menționat că prima instanță corect a admis-o în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă, iar faptul că după pronunțarea sentinței

inculpatul a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, nu constituie un temei pentru casarea hotărârii.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 6), 16) Cod de procedură penală, cazurile când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a acestei norme date anterior de Curtea Supremă de Justiție, a solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe, invocând că starea de fapt reținută și de drept apreciată de prima instanță și instanță de apel concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, iar la baza sentinței de condamnare au fost puse probe pertinente și concludente, care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Alavatschi Artiom de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1), 287 alin. (3) Cod penal.

Recurentul își fondează recursul privitor la chestiunea de aplicare eronată de către instanța de apel a prevederilor art. 109 Cod penal pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, invocând în acest sens că, împăcarea, în timpul judecării cauzei, poate avea loc numai pînă la momentul când instanța de judecată se înlătură pentru deliberare la adoptarea sentinței, dacă pînă la acest moment împăcarea nu a avut loc, ea nu mai poate fi admisă la următoarele etape, prevăzute de căile de atac, deoarece în cadrul acestora se verifică temeinicia și legalitatea soluțiilor adoptate. Însă, potrivit materialelor dosarului, în timpul urmăririi penale și judecării cauzei, cereri de împăcare din partea inculpatului ori a părții vătămate nu au fost depuse și asupra acestei situații instanța de fond nu s-a pronunțat cu o concluzie din lipsă de temei, iar din declarațiile inculpatului și apărătorului său, cererea de împăcare cu partea vătămată a fost depusă doar după retragerea completului de judecată pentru deliberare. Instanța de apel a aplicat greșit normele de drept menționate, ceea ce cotravine hotărârii de aplicare a acestei norme date anterior de Curtea Supremă de Justiție pe cauza nr. 1ra-523/12 Matei Ștefan Ștefan.

Concomitent, recurentul a relatat că, inculpatul este condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1) și art.287 alin. (3) Cod penal, comise prin concurs ideal, astfel, conform prevederilor Recomandării Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție nr.56 din 04.11.2013, „Cu privire la aplicarea art. 109 CP și 276 CPP în cazurile împăcării părților”, nu este posibilă împăcarea în cazul concursului ideal de infracțiuni

dintre care una este prevăzută de normele vizate iar în privința alteia împăcarea nu poate avea loc, deoarece infracțiunile sau săvârșit ca rezultat al unei singure acțiuni (inacțiuni).

6. Judecând recursul ordinar în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră, că acesta urmează a fi admis reieșind din următoarele considerente.

Colegiul lărgit menționează că recurentul, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, invocând că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și că norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Verificînd legalitatea hotărîrii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că aceste temeuri și-au găsit confirmarea în cauza dată, invocînd în acest context următoarele.

Prin sentința Judecătorei Taraclia din 05 martie 2014, Alavatschi Artiom a fost condamnat în baza art. 152 alin. (1), art. 287 alin. (3) Cod penal, prin aplicarea prevederilor art. 84, 85 Cod penal, la o pedeapsă definitivă de 4 ani 6 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, la fel, pedeapsa cu amendă în mărime de 8000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, în conformitate cu prevederile art. 87 Cod penal, s-a dispus de a fi executate desinestător.

Însă, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 16 octombrie 2014 a fost admis apelul declarat de către inculpatul Alavatschi A. și apărătorul acestuia Delijan V., casată parțial sentința în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Alavatschi Artiom în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, din motivul împăcării părților; a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis; conform art. 85 alin. (1) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani; în rest, sentința a fost menținută.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul lărgit enunță că nu se acceptă soluția instanței de apel de a înceta procesul penal intentat în privința lui Alavatschi Artiom în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, din motivul împăcării părților, întrucît este una sumară și contravine practicii judiciare.

Astfel, conform art.109 alin.(1) Cod penal împăcarea este actul de înlăturare a urmăririi penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele 3-6 din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală.

Alin. (2) al aceluiaș articol prevede că împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Infracțiunea comisă de inculpat prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, potrivit art.16 Cod penal, se consideră mai puțin gravă și eventual împăcarea ar putea avea loc, însă numai în cazul cînd se respectă toate prevederile legale.

Încetarea procesului penal în cazul infracțiunilor pentru care împăcarea părților înlătură răspunderea penală poate fi dispusă de instanță numai atunci cînd aceasta constată nemijlocit acordul de voință al inculpatului și al persoanei vătămate de a se împăca total, necondiționat și definitiv, exprimat în ședința de judecată de aceste părți personal.

Călăuzitoare în asigurarea practicii unice în acest sens este Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr.56 „Cu privire la aplicarea art.109 Cod penal și 276 Cod de procedură penală în cazurile împăcării părților” din 04 noiembrie 2013, care explică cum urmează a fi realizată împăcarea în cazul cînd există concurs ideal de infracțiune.

Ținînd cont de faptul că inculpatul Alavatschi A. a fost condamnat de către prima instanță și instanța de apel în baza art. 152 alin. (1), art. 287 alin. (3) Cod penal, fiind astfel în prezența unui concurs ideal de infracțiuni, Colegiu lărgit enunță că potrivit Recomandării susenunțate „*nu este posibilă împăcarea în cazul concursului ideal de infracțiuni dintre care una este prevăzută de normele vizate iar în privința alteia împăcarea nu poate avea loc, deoarece infracțiunile s-au săvîrșit ca rezultat al unei singure acțiuni (inacțiuni)*”.

În consecință, ținînd cont de cele expuse supra, Colegiul lărgit enunță că, este greșită concluzia instanței de apel prin care s-a dispus de a înceta procesul penal intentat în privința lui Alavatschi Artiom în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, din motivul împăcării părților, întrucît nu s-a făcut o analiză amplă a prevederilor practicii judiciare în acest sens, ori împăcarea părților în cazul unui concurs ideal de infracțiuni, cînd în privința unei infracțiuni împăcarea nu poate avea loc – art. 287 alin. (3) Cod penal în speța dată, nu este posibilă.

Totodată, Colegiul penal lărgit conchide că prima instanță a adoptat o soluție legală și întemeiată în privința inculpatului Alavatschi A., astfel, făcîndu-se o analiză a materialelor dosarului penal, practicii judiciare, Recomandării Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție nr.56 din

04.11.2013 „Cu privire la aplicarea art. 109 CP și 276 CPP în cazurile împăcării părților”, și ajunge la concluzia că hotărîrea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, temeiuri pentru recurs prevăzute în art.427 al.(1) pct.6), 16) Codul de procedură penală, motiv din care decizia instanței de apel urmează a fi casată total.

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul procurorului urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 16 octombrie 2014 ca fiind neîntemeiată, cu menținerea în totul a sentinței Judecătoriei Taraclia din 05 martie 2014 în privința lui Alavatschi Artiom.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Sârbu Valeriu, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 16 octombrie 2014, cu menținerea sentinței Judecătoriei Taraclia din 05 martie 2014, în cauza penală privindu-1 pe **Alavatschi Artiom Gheorghi**.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 iunie 2015.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda

Moraru Petru